

Kategoria: Wywiady

Opublikowano: piątek, 23, październik 2020 08:05

Małgorzata Orłowska

Odsłony: 1162

Raport Banku Gospodarstwa Krajowego pokazał sytuację finansową samorządów i spółek komunalnych w sposób kompleksowy. *W naszym badaniu na konieczność cięcia wydatków bieżących wskazywało około 80% samorządów, a cięcia wydatków inwestycyjnych oczekiwało około 30% z nich* – mówi Mateusz Walewski, Dyrektor Biura Badan i Analiz Banku Gospodarstwa Krajowego. Jakże jeszcze wnioski płyną z badania?

Bank Gospodarstwa Krajowego przeprowadził kompleksowe badanie budżetów samorządów i spółek komunalnych wśród gmin, powiatów i województw. Jaki główny wniosek płynie z jego wyników?

Mateusz Walewski: Badanie było obszerne i dotyczyło wielu obszarów działalności samorządów i spółek, więc trudno pokusić się o jeden główny wniosek z badania. Gdy je realizowaliśmy, samorzady na pewno spodziewały się znacznie większych spadków dochodów, niż wskazały późniejsze dane budżetowe z Ministerstwa Finansów. Najprawdopodobniej wpływało to na ich oczekiwania dotyczące cięcia wydatków bieżących i majątkowych. Jednak patrząc na dane budżetowe Ministerstwa, można się spodziewać, że cięcia te, szczególnie wobec już otrzymywanych środków z tarczy antykryzysowej, będą mniejsze. Wciąż jednak są sektory działalności samorządów i spółek, które wymagają szczególnej uwagi i potencjalnego wsparcia, aby utrzymać w nich aktywność inwestycyjną. Oczywiście poza ochroną zdrowia, mówimy tu o sektorze transportu publicznego, zarządzania odpadami, czy wodno-kanalizacyjnym.

COVID-19 diametralnie zmienił sytuację finansową samorządów?

Mateusz Walewski: Kryzys wywołany pandemią koronawirusa przyczyni się zarówno do ograniczenia dochodów własnych samorządów, (szczególnie tych pochodzących z podatków PIT i CIT) oraz do wzrostu wydatków bieżących. Samorzady spodziewały się spadku dochodów podatkowych rządu nawet 10%-15% w porównaniu do sytuacji z roku 2019. Wydaje się jednak, że skala redukcji tych dochodów będzie znacząco mniejsza- raczej poniżej 5%. Wzrost wydatków bieżących to około 1% - 1,5% w skali wszystkich szczebli samorządów, jednak w przypadku powiatów to już około 10%. Dodatkowo spadki przychodów dotkną spółek komunalnych, przede wszystkim z sektora sportowo-rekreacyjnego, transportowego oraz wielobranżowych. Trudna jest też oczywiście sytuacja szpitali.

Jak duże jest i od czego zależy różnicowanie pokryzysowej sytuacji budżetów samorządów?

Mateusz Walewski: Oczekiwania samorządów dotyczące skali wpływu koronawirusa na sytuację finansową ich budżetów i spółek komunalnych są zróżnicowane. Relatywnie większych spadków dochodów oczekują gminy miejskie i miasta na prawach powiatu. Wydatki bieżące bardziej (w relacji do aktualnej wielkości) wzrosną w województwach i powiatach niż w gminach. Są też różnice regionalne. Dotyczą one zarówno oczekiwanej skali spadku dochodów, jak i planów związanych z ograniczaniem wydatków bieżących i majątkowych. Nie ma tu jednak żadnych wyraźnych prawidłowości związanych czy to z położeniem geograficznym, czy ze strukturą gospodarczą regionów.

Jakie oczekiwania samorządów wyłoniły się w toku tworzenia raportu?

Mateusz Walewski: Oczekiwania samorządów po pierwsze skupione są na aspektach finansowych związanych z przeciwdziałaniem pandemii, przede wszystkim w sektorze ochrony zdrowia. Po drugie na procesie wychodzenia z kryzysu poprzez inwestycje lokalne. Poza wsparciem dla bieżących wydatków

Kategoria: Wywiady

Opublikowano: piątek, 23, październik 2020 08:05

Małgorzata Orłowska

Odsłony: 1162

---

samorządy oczekują instrumentów, także zwrotnych, które pozwolą im utrzymać lub nawet zwiększyć aktywność inwestycyjną.

Czy znaczne ograniczanie wydatków przez samorządy to możliwy scenariusz?

Mateusz Walewski: Tak jak już powiedziałem, samorządy obawiały się znacznie głębszych spadków dochodów podatkowych, niż wydaje się mieć to miejsce w rzeczywistości. Nie znaczy to jednak, że mogą one pozostać bez wpływu na ich plany dotyczące zarówno poziomu wydatków bieżących, jak i inwestycji. W naszym badaniu na konieczność cięcia wydatków bieżących wskazywało około 80% samorządów, a cięcia wydatków inwestycyjnych oczekiwało około 30% z nich. Dlatego tak ważne jest wsparcie z tarczy antykryzysowej, które już otrzymują samorządy. Samorządy i spółki komunalne mogą też liczyć na finansowanie z sektora bankowego, w tym oczywiście od BGK.

Kto może skorzystać z analizy BGK?

Mateusz Walewski: Raport BGK jest pierwszym opracowaniem poruszającym kompleksowo sytuację finansową samorządów oraz spółek komunalnych. Choć ta jego edycja powstała w specyficznym okresie, to chcielibyśmy tego typu raporty przygotowywać także w spokojniejszych czasach. Uważamy, że takie kompleksowe podejście jest bardzo ważne dla uzyskania pełnego obrazu sytuacji finansowej lokalnych społeczności w skali całego kraju. Dzięki niej szybciej można zidentyfikować potencjalne szanse, zagrożenia i priorytetowe obszary wymagające dalszych analiz. Z wyników tych analiz mogą korzystać decydenci, zarówno na poziomie samorządowym, jaki i centralnym, ale także środowisko eksperckie i naukowe. Analiza służy też oczywiście nam, BGK - bankowi rozwoju istotnie zaangażowanemu w finansowanie rozwoju lokalnego.